

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM **2014/2015**

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA MĚLNÍK, JAROSLAVA SEIFERTA 148,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

Program byl zpracován v souladu s vyhláškou č.72/2005 Sb. a Metodickým pokynem k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 20 006/2007-51. Součástí programu je i Pokyn proti šikanování ve škole.

Vypracovala: Mgr. Michaela Vacková
školní metodik prevence
Garant programu: PaedDr. Zuzana Černá
okresní metodik prevence

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Název: Základní škola Mělník, Jaroslava Seiferta 148, příspěvková organizace

Sídlo: Jaroslava Seiferta 148, Mělník 276 01

Telefon: 315 622 374

E-mail: seifert.melnik@seznam.cz

Web: www.seifert-melnik.cz

Zřizovatel: město Mělník

Ředitel: PaedDr. Milan Němec, MBA

Výchovný poradce: Mgr. Raduše Čermáková

Metodik prevence: Mgr. Šárka Stránská (nyní MD)

Mgr. Michaela Vacková

Základní škola Mělník je úplná škola se dvěma třídami v každém ročníku. Školu navštěvuje v letošním školním roce 468 žáků v 18 třídách. Součástí školy je školní družina a školní klub. Ve škole působí 33 učitelů, 6 vychovatelek, 5 asistentek pedagoga pro integrované žáky a 2 pedagogové volného času.

Budova školy je umístěna v klidném místě nedaleko historického centra města. V blízkosti se nachází městský úřad, historické památky, knihovna, základní umělecká škola a několik středních škol.

Školu navštěvují děti z Mělníka a přilehlých obcí (Velký Borek, Lhotka, Vavříneč, Kokořín, Liběchov, Ješovice, Kly, Cítov, Hořín). Děti jsou přijímány do 1. třídy podle bydliště ze zřizovatelem navrženého a zastupitelstvem schváleného obvodu, děti z jiných obvodů a obcí jsou zařazovány na přání rodičů v rámci kapacitních možností.

Škola je zaměřena na:

výuku cizích jazyků od 1. ročníku

sportovní výchovu

práci s výpočetní a komunikační technikou

nabídku volitelných předmětů

mimoškolní činnosti

inkluzivní vzdělávání, tzn. vytváření podmínek pro talentované žáky i žáky s různým druhem znevýhodnění

Naše cíle:

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- pro život v EU je nezbytné výrazně posílit výuku cizích jazyků
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání
- preferovat sportovní výchovu, vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- chceme stejnou péči věnovat všem žákům
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáními a vlastnostmi)
- nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme stejně podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.
- provádět rozumnou integraci dětí se zdravotními či vzdělávacími problémy, či jinak handicapovaných přímo ve třídách základní školy s ostatními dětmi
- chceme se zaměřovat i na žáky nadané, chceme jim vytvořit podmínky pro jejich rozvoj, a tím omezit jejich přechod na jiné školy
- rovněž se chceme zúčastňovat různých soutěží školního i okresního charakteru, kde žáci mají možnost prezentovat se a rozvíjet své schopnosti
- chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky

CÍLE MPP

Dlouhodobé cíle

K základním cílům tohoto programu patří prevence v oblasti užívání návykových látek, kriminality, gamblerství, vandalismu, záškoláctví, rasismu, šikany a dalších forem násilného či jinak nepřípustného chování. Dalšími důležitými tématy jsou sexuální výchova (zdravý přístup k sexualitě, prevence onemocnění AIDS apod.) a nebezpečí sekt.

Velký důraz je kladen také na rozvoj osobnosti žáka a posilování pozitivních životních postojů a hodnot, na smysluplné trávení volného času, na empatii a schopnost pomoci druhým (v rámci rodiny, školy, společnosti).

Snažíme se vytvářet přátelské prostředí, podporovat žáky v otevřené komunikaci a účinné spolupráci, stmelovat třídní kolektivy.

Usilujeme o účinnou spolupráci s rodiči. V případě porušování pravidel stanovených školním řádem důsledně využívat výchovná opatření, rodiče informovat písemně a zvat k projednání přestupků do školy. V případě závažnějších přestupků svolat výchovou komisi za přítomnosti kurátorky, výchovné poradkyně, vedení školy, rodičů a žáka.

Specifické krátkodobé cíle

Na základě pozorování vyučujících a výstupů z dotazníků na klima ve třídě jsme určili třídy (5.B, 6.B a 9.B), u nichž se chceme zaměřit na práci s kolektivem, rozvíjení pozitivních vazeb mezi žáky, umění komunikace, asertivitu a potlačování sociálně patologických jevů. Při dosahování těchto cílů spolupracujeme s odborníky z různých společností.

Potýkáme se se stoupajícím počtem pravidelných i příležitostných kuřáků v řadách žáků. Na tuto problematiku se zaměří třídní učitelé, vyučující výchovy ke zdraví, případně objednáme přednášky Moderní je nekouřit společnosti ACET.

V rámci DVPP budou v případě nabídky zajímavých programů z oblasti PPSPJ proškoleni další pedagogové, zejména třídní učitelé problematických kolektivů.

VÝCHOZÍ DOKUMENTY

- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012
- Koncepce primární prevence Středočeského kraje na léta 2007 – 2013

Zákony

- 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Metodické pokyny

- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Č.j. 20 006/2007-51
- Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, Č.j. 14 423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, Č.j.10 194/2002-12
- Metodický pokyn spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, Č.j. 25 884/2003-24
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č.j. 28 275/2000 – 22

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Č.j. 21291/2010-28

Další závazné vyhlášky a nařízení týkající se chodu školy

VLASTNÍ PROGRAM 2011/2012

1. Aktivity v rámci výchovně vzdělávacího procesu
2. Tematické bloky s metodikem prevence
3. Volnočasové aktivity ve škole
4. Spolupráce s ostatními organizacemi
5. Přehled akcí
6. Spolupráce s rodiči
7. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

1. Aktivity v rámci výchovně vzdělávacího procesu

Na 1. stupni školy pracují s dětmi v oblasti PP SPJ zejména třídní učitelé. Společně s dětmi vytvářejí pravidla soužití a chování v rámci třídního kolektivu. Do výuky a při nejrůznějších akcích mimo budovu školy zařazují aktivity rozvíjející komunikaci a spolupráci mezi žáky, pozitivní klima ve třídě, vzájemný vztah důvěry mezi dětmi a učitelem, dále aktivity vedoucí k vytváření zdravého sebevědomí, sebepojetí, sebehodnocení. Ve školním vzdělávacím programu ve vyučovacích předmětech prvouka a přírodověda jsou zahrnuty následující výstupy:

- * Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.
- * Žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.
- * Žák projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům.
- * Žák dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.
- * Žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.
- * Žák účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.
- * Žák uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.
- * Žák předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.
- * Žák uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.
- * Žák uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.

Na 2. stupni školy rozvíjejí schopnosti, dovednosti, užitečné návyky a povědomí žáků o prevenci SPJ opět třídní učitelé během pravidelných třídnických hodin, během společných výletů a pobytů. Dále se na realizaci MPP podílejí jednotliví vyučující, a to zejména ve vyučovacích předmětech výchova ke zdraví a občanská výchova.

Očekávané výstupy z vyučovacího předmětu občanská výchova:

- * Žák rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.

- * Žák zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje.
- * Žák zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.
- * Žák kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.
- * Žák zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení.
- * Žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.
- * Žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.
- * Žák rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti.
- * Žák posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.
- * Žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.
- * Žák posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.
- * Žák rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.
- * Žák popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.
- * Žák dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování.
- * Žák rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.

Očekávané výstupy z vyučovacího předmětu výchova ke zdraví:

- * Žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě).
- * Žák vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.
- * Žák vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.
- * Žák posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.
- * Žák usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.
- * Žák vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.
- * Žák uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.
- * Žák projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.
- * Žák samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.
- * Žák optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.

* Žák v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování.

* Žák dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.

* Žák vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.

Vyučující mají k dispozici video a DVD nahrávky pro práci v hodinách vztahující se k drogové tematice, sexuální výchově a otázce lidských práv.

2. Tematické bloky s metodikem prevence

Obě školní metodičky prevence absolvovaly týdenní vzdělávací akci v oblasti primární prevence sociálně patologických jevů „Posilování pozitivních životních hodnot a postojů“ akreditovanou MŠMT ČR, realizovanou v KPPP Praha 8, Pernerova. Z materiálů KPPP vychází dlouhodobý školní preventivní program Být sám sebou, v jehož rámci navštíví třídy 5. až 9. ročníku dle potřeby metodik prevence (dle uvážení případně i s třídním učitelem) a probíhají ucelené tematické bloky zaměřené na následující obsah:

- seznamování, sebepoznání, poznání spolužáků
- rodina, vztahy s rodiči a sourozenci
- spolupráce v kolektivu, komunikace, asertivita
- vztahy ve třídě, stmelování, budování pozitivního jádra ve třídě, prevence šikany, pozitivní zpětná vazba
- zdravý životní styl
- hodnoty, hodnotový žebříček, plány do budoucna
- závislosti, drogy, kouření, hráčství, prevence rasismu
- partnerství, zamilovanost, láska, sex

Při těchto blocích jsou využívány následující formy práce:

- práce v kruhu
- práce ve skupinách
- modelové situace
- diskuse
- besedy
- hry
- hladící techniky

3. Volnočasové aktivity ve škole

Škola nabízí žákům možnost zúčastnit se pravidelných volnočasových aktivit. Každé všední odpoledne mimo pátku je žákům k dispozici pedagog volného času ve školní tělocvičně s nabídkou sportovních aktivit. Dvakrát týdně odpoledne je zpřístupněna v rámci volnočasových aktivit počítačová učebna.

Žáci se mohou zúčastnit jednorázových sportovních a kulturních akcí, sportovních pobytů, zahraničních výjezdů.

V odpoledních hodinách nabízíme žákům širokou škálu zájmových kroužků vedených vyučujícími. Ve školním roce 2014/2015 probíhají následující kroužky:

NÁZEV	VYUČUJÍCÍ	ROČNÍKY	DEN	ČAS
SPORTOVNÍ HRY	Mgr. Jana Černá	1.	úterý	13.00 - 13.45
SPORTOVNÍ HRY	Mgr. Jana Černá	2.	čtvrtek	13.00 - 13.45
SPORTOVNÍ HRY	Mgr. Irena Horká	6.	pondělí	14.10 - 14.45
HUDEBNĚ DRAMATICKÝ KROUŽEK	Mgr. Eva Kloboučnicková	2. - 5.	středa	14.45 - 16.15
VÝTVARNÝ KROUŽEK	Klementina Průchová	1. - 3.	úterý	13.30 - 15.00
VAŘENÍ	Mgr. Iveta Macková	2. - 6.	středa	13.30 - 15.00
TURISTICKÝ KROUŽEK	Mgr. Iveta Macková	3. - 7.	čtvrtek	13.30 - 15.00
ZÁBAVNÁ A HRAVÁ MATEMATIKA	Mgr. Ivana Fryčová	3.	pondělí	12.45 - 13.30
ZÁBAVNÁ A HRAVÁ MATEMATIKA	Mgr. Ivana Fryčová	4.	pondělí	14.00 - 14.45
TVOŘIVÝ KROUŽEK	Mgr. Eliška Týlová	1. - 3.	pondělí	13.45 - 14.30
ANGLIČTINA HROU	Mgr. Lubov Němcová	1.	pondělí čtvrtek	12.45 - 13.30 12.45 - 13.30
POHÁDKOVÁ ANGLIČTINA I	Mgr. Lubov Němcová	3.	pondělí středa	13.45 - 14.30 13.45 - 13.30
POHÁDKOVÁ ANGLIČTINA II	Mgr. Lubov Němcová	4.	čtvrtek	13.45 - 15.15
POHÁDKOVÁ ANGLIČTINA III	Mgr. Lubov Němcová	5.	úterý	13.45 - 15.15
VESELÁ ANGLIČTINA	Mgr. Michaela Vacková	2. - 3.	pondělí	13.30 - 15.00
VESELÁ ANGLIČTINA	Mgr. Michaela Vacková	4. - 5.	středa	13.15 - 14.45
VESELÁ ANGLIČTINA	Mgr. Michaela Vacková	5. - 6.	čtvrtek	14.00 - 15.30
FLÉTNÁ	Marie Renzová 603 554 529	1. - 9.		
TECHNICKÝ KROUŽEK	Zahradnická akademie	5. - 9.	středa	14.00 - 16.00
PŘÍRODOVĚDNÝ KROUŽEK PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN	Zahradnická akademie	5. - 9.	středa	14.00 - 16.00
PŘÍRODOVĚDNÝ KROUŽEK LABORATOŘ	Zahradnická akademie	5. - 9.	středa	14.00 - 16.00
VESELÁ VĚDA	www.veselaveda.cz martina@veselaveda.cz	1. - 5.	čtvrtek	14.00 - 15.00
TANEČNÍ KROUŽEK	Rytmik 732 550 460	.		
ŠKOLNÍ MUZIKÁL	Mgr. Radek Šlangal	4. - 9.		

4. Spolupráce s odborníky a organizacemi

Při realizaci cílů stanovených v MPP spolupracujeme s odborníky a specializovanými institucemi. Využíváme nabídky dalších organizací a institucí – státních i nestátních – pro besedy, přednášky, projekce, exkurze, interaktivní pořady, poradenské a diagnostické služby.

- společnost Člověk v tísni – festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět
 - projekt Příběhy bezpráví – projekce a besedy
 - tematické materiály a DVD
- společnost ACET – přednášky, besedy: sexuální tematika
- Dům světla – problematika AIDS
- Centrum prevence AIDS – program Hrou proti AIDS
- MKD Mělník – besedy dle nabídky – drogová problematika (Radek John)
- agentura RAJCHA – představení Memento – problematika drogové závislosti
- Medea Kultur – komunikační pořady – xenofobie, rasismus
- MP Mělník - přednášky – sociálně patologické jevy, vandalismus, mládež a alkohol
- PČR Mělník – nrap. Tichý – besedy – kriminalita mládeže, SPJ
- PPP Mělník – diagnostika žáků
- MÚ Mělník – kurátorka pro mládež Blanka Šubrtová – konzultace, práce s probl. žáky
- klub Kontakt – projekt Kumot
- IFMSA – Tereza Hůlková – sexuální problematika
- o.s. Společně k bezpečí – Mgr. Martina Kekulová – tematický vrstevnický program, bloky primární prevence

5. Přehled plánovaných akcí

PRIMÁRNÍ PREVENCE 2011/2012

1. stupeň

Třída	Aktivita, náplň	Zajistí	Datum
1.-5.ročník	Třídní pravidla	třídní učitelé	průběžně
1.-5.ročník	Posilování pozitivních hodnot	třídní učitelé	průběžně
1.-5.ročník	Vztahy v kolektivu, osobnostní rozvoj	třídní učitelé	průběžně
2.-5.ročník	Jeden svět - festival dokumentárních filmů, Člověk v tísni	Mgr. Michaela Vacková	březen
3.-5.ročník	Klima ve třídě, ve škole - dotazník	Mgr. Michaela Vacková	květen, červen
3.-5.ročník	Vztah s třídní učitelkou - dotazník	Mgr. Michaela Vacková	květen, červen
1.-5.ročník	Volnočasové aktivity - sport, počítače	Mgr.L.Javanský, P.Špánik	září - červen
1.-5.ročník	Zájmové kroužky	jednotliví vyučující	září - červen
1.-5.ročník	Jednodenní třídní výlety - stmelení kolektivu	třídní učitelé	září - červen
5.A, 5.B	Co bys byl,kdyby... sebepoznání,vztahy	Mgr. Michaela Vacková	březen
1.-5. ročník	Pořady MP Mělník s P. Limprechtem	Mgr. Michaela Vacková	2. pololetí
5.A, 5.B	Moderní je nekouřit – přednáška ACET	Mgr. Lidmila Bartáková	4.12.2014
Zájemci	Sportovní kurz Slapy: Sportem proti drogám	Mgr. Irena Kyselá	květen

2.stupeň

Třída	Aktivita	Zajistil	Termín
6.-9.ročník	Tematické bloky s metodikem prevence Být sám sebou	Mgr. M. Vacková	dle potřeby
6.-9.ročník	Besedy a akce s PČR a MP dle nabídky	Mgr. M. Vacková	průběžně
6.-9.ročník	Klima ve třídě, ve škole - dotazník	Mgr. M. Vacková	květen, červen
6.-9. ročník	Den bezpečí a pořádku	Mgr. M. Vacková	září
6. ročník	Moderní je nekouřit – přednáška ACET	Mgr. Lidmila Bartáková	prosinec
7. ročník	Bolest jménem šikana – přednáška ACET	Mgr. Lidmila Bartáková	leden
8. ročník	Přátelství a láska – přednáška ACET	Mgr. Lidmila Bartáková	leden
9. ročník	Sex, AIDS a vztahy – přednáška ACET	Mgr. Lidmila Bartáková	leden
6.-9.ročník	Třídnické hodiny - vzájemné chování, vztahy v kolektivu	třídní učitelé	průběžně
6.-9.ročník	Sexualita, vztahy, nemoci, prevence	vyučující Vz, Ov, Pp	průběžně
6.-9.ročník	Posilování pozitivních životních hodnot, sebepoznání	vyučující Vz, Ov, Pp	průběžně
6.-9.ročník	Smysluplné trávení volného času - nabídka školních aktivit	vyuč.volnoč.akt.,nep.př.,kroužků	průběžně
6.ročník	Kyberšikana a nebezpečí internetu - ACET	Mgr. Lidmila Bartáková	1. pololetí
6.-9.ročník	Sportovní kurz Slapy – Sportem proti drogám	Mgr. Irena Kyselá	květen
6.-9.ročník	Školy v přírodě	Třídní učitelé	červen
6.-9.ročník	Třídní výlety - stmelení kolektivu	třídní učitelé	červen
6.-9.ročník	Člověk v tísní-dokumenty s různou tematikou,prac.listy	vyučující Vz, Ov	průběžně
6.-9.ročník	Jeden svět - festival o lidských právech	Mgr. M. Vacková	březen
6.-9.ročník	Dobročinný bleší trh	Mgr.M.Tamelová,J.Majerníčková	prosinec
9. ročník	Projekce Little Miss Sunshine, diskuse - rodina, vývoj os.	Mgr. M. Vacková	červen
9. ročník	Hrou proti AIDS	Mgr. M. Vacková	květen

6. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou na třídních schůzkách a v žákovských knížkách informováni o akcích v rámci prevence sociálně patologických jevů. Minimální preventivní program je dostupný na webových stránkách školy. S učiteli mohou rodiče komunikovat prostřednictvím e-mailových adres uvedených na webových stránkách školy. Každý vyučující má 1 hodinu týdně vyhrazenou na konzultace pro rodiče. V přízemí školy je umístěna schránka důvěry pro veškeré anonymní náměty a připomínky.

V případě, že se dítě nechová v souladu s pravidly, porušuje školní řád, existuje podezření na záškoláctví nebo se vyskytnou jiné problémy spojené s oblastí SPJ, kontaktuje třídní učitel nebo vedení školy neprodleně rodiče. Dle závažnosti je situace řešena telefonicky nebo na osobní schůzce. Rodičům je nabídnuta pomoc formou konzultací, pravidelné spolupráce se školou, doporučena návštěva odborného pracoviště. V závažných případech je svolána výchovná komise s účastí vedení školy, výchovného poradce, třídního učitele, metodika prevence a kurátorky.

7. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Celý pedagogický sbor je zapojen do projektu profesního vzdělávání Škola 21 hrazeného z fondů EU, v jehož rámci absolvují vyučující tematické semináře mimo jiné na témata uvedená v tabulce.

NÁZEV AKCE	PŘEDNÁŠEJÍCÍ	ORGANIZÁTOR	ÚČAST
Okresní setkání metodiků prevence	PaedDr.Zuzana Černá	MÚ Mělník, PPP Mělník	Mgr. Michaela Vacková, metodik prevence
Právo ve škole	Mgr. Michaela Veselá	MÚ Mk, Společně k bezpečí o.s.	Mgr. Michaela Vacková Mgr. Irena Horká Mgr. Jitka Majerníčková
Okresní setkání výchovných poradců	PaedDr.Zuzana Černá	MÚ Mělník, PPP Mělník	Mgr. Raduše Čermáková

PODMÍNKY ZAJIŠTĚNÍ OCHRANY ZDRAVÍ DĚTÍ A JEJICH OCHRANY PŘED SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝMI JEVI A PŘED PROJEVY DISKIMINACE, NEPŘÁTELSTVÍ NEBO NÁSILÍ

Ve všech budovách a prostorách školy platí přísný zákaz požívání alkoholu, omamných a psychotropních látek, jakož i jejich držení a prodej. Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno používat zbraně, výbušniny, střelivo nebo pyrotechniku a je rovněž zakázáno tyto předměty do všech prostor školy přinášet. Porušení tohoto zákazu je posuzováno jako zvlášť hrubé porušení školního řádu.

Žáci jsou povinni dbát na ochranu svého zdraví a zdraví svých spolužáků, neprodleně informovat třídního učitele (vyučujícího) o případech zranění, úrazu, fyzického napadení nebo jiné formy útisku vlastní osoby nebo jiné osoby, u nichž byl přítomen, a to i anonymně do schránky důvěry zřízené ve škole nebo poštou na adresu školy.

Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů, poskytovat žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem

Doporučené postupy školy

1. Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.
2. Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
3. Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.
4. Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
5. Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
6. Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
7. Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
8. Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
9. Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
10. V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

Tabákové výrobky

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Porušení zákazu kouření je porušením zákona č. 379/2005 Sb., a je tedy považováno za hrubé porušení školního řádu. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

1. Prostory školy je označen viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření. Takto jsou označeny vnitřní i vnější prostory.
2. Kouření v prostorách školy je zakázáno pod sankcemi uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání.

Konzumace tabákových výrobků ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce tímto stanovené školním řádem - postupuje se podle vyhlášky pro příslušný stupeň vzdělávání.

Alkohol

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

1. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.
2. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
10. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
12. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepiše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
13. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:
 - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
 - b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
 - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - d) Zpracují stručný záznam o události.
2. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:
 - a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nálezů sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.

- d) O nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Porušení tohoto nařízení je porušením trestního zákona a bude předáno k šetření orgánům činným v trestním řízení.

1. Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.
2. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
9. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
10. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

11. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
12. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
13. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
14. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

1. Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
2. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
5. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález OPL ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
 - a) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
 - c) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
 - d) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
2. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
 - a) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo

který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.

d) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

e) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

3. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

a) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

b) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

c) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

Krádeže

Preventivní opatření proti krádežím

1. Krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

2. Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola žákům doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená. Pokud takové místo žáci nemají stanoveny, platí pro ně zákaz odkládání těchto věcí.

3. Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při nahlášení krádeže žákem

1. O události pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného.

2. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.

3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Vandalismus

Preventivní opatření proti vandalismu

1. Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

2. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Postup při vzniku škody

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.

2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.

3. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Souhlas zákonného zástupce nezletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL

Škola, adresa, razítko:

Souhlasné prohlášení zákonného zástupce k možnosti orientačního testování přítomnosti návykových látek v lidském organismu v průběhu školního roku

Způsob testování:

Testování na přítomnost **alkoholu pomocí dechové zkoušky**, v případě přítomnosti **OPL pomocí zkoušky ze slin**.

Jméno žáka/studenta

Souhlasím s možností orientačního testování přítomnosti návykových látek v organismu mého syna/dcery, **existuje-li důvodné podezření z požití návykové látky a možného ohrožení jeho/jejího zdraví**.

V..... dne.....

podpis zákonného zástupce

PROGRAM PROTI ŠIKANĚ VE ŠKOLE

1. Výchozí dokumenty

- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č.j. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Č.j. 20 006/2007-51

2. Co je šikana

- chování se záměrem ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka či skupinu žáků
- cílené a opakované fyzické a psychické útoky jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků
- fyzické útoky v podobě bití, postrkování apod.
- vydírání, zastrašování
- poškozování věcí, jejich odcizování
- slovní útoky v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování, ponižování
- sexuální obtěžování až zneužívání
- útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internet
- demonstrativní přehlížení a ignorování žáka

3. Znaky šikanování (podle přílohy metodického pokynu MŠMT):

Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpusobovací konflikty nejsou vzácností!)

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.

- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávisným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Rodiče žáků se doporučuje upozornit zejména na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

4. Prevence

- prevence je základ – podílejí se na ní všichni zaměstnanci školy
- vytváření bezpečného prostředí ve škole - dozory, všímavost pracovníků
- posilování přátelské atmosféry ve škole
- schránka důvěry
- systém třídnických hodin, budování důvěry mezi žáky a třídními učiteli
- komunikace a spolupráce mezi zaměstnanci školy, žáky, rodiči
- vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SPJ

- spolupráce s PPP, odborem sociální péče – kurátorkami, preventistou MÚ, MP, PČR, dětskou psychiatrickou ambulancí
- poučení žáků, jak postupovat v případě, že ví o šikaně

5. Postup při řešení šikany

Postup pedagogického pracovníka

1. Pokud rodiče, žáci nebo zaměstnanci školy informují pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
2. Má-li pedagogický pracovník podezření na šikanování, zahájí neprodleně vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
3. V případě prokázaných projevů šikany pedagogický pracovník neprodleně informuje ředitele školy a spolupodílí se na vyšetřování dle pokynů ředitele.

Postup ředitele školy

1. Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu sama, či zda je potřeba pomoc specializovaných institucí nebo PČR.
2. V případě prokázané šikany stanoví pracovníky (metodik prevence, výchovný poradce a další), kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů.
3. Zajistí informování rodičů o vyšetřování šikany, případně je sám informuje.
4. V případě potřeby zprostředkuje odbornou pomoc pro oběť šikany – psychologa apod.
5. V odůvodněných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou agresora, případně návrh na jeho umístění v SVP.
6. Při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, podá oznámení na PČR.
7. Projedná v pedagogické radě potrestání agresorů.

Doporučený postup při vyšetřování šikany

a) počáteční šikana

1. rozhovor s těmi, co na šikanu upozornili
2. rozhovor s obětí (oběťmi)
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální rozhovory se svědky
5. konfrontační rozhovory se svědky
6. zajištění ochrany obětem
7. rozhovor s agresorem (agresory)
8. konfrontace mezi agresory
9. vyrozumění rodičů
10. informování pedagogů školy
11. výchovná opatření
12. práce s celou třídou
13. přiměřená informace ostatním žákům školy

b) pokročilá šikana – výbuch násilí skupiny proti jednotlivci či minoritní skupině

1. bezprostřední záchrana oběti (obětí) – rázné ukončení agrese, poskytnutí pomoci
2. zavolat další pracovníky školy – např. dozor, vyučující, informovat ŘŠ
3. separovat agresory – zabránit jim v domluvě
4. zajistit svědky
5. nahlásit na PČR
6. informovat rodiče

NIKDY NEDOPUSIT KONFRONTACI MEZI OBĚTÍ A AGRESOREM.

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

PaedDr. Zuzana Černá - okresní metodička prevence
Pedagogicko psychologická poradna Mělník
Bezručova ul., 276 01 Mělník
tel. 315 623 045

Jaroslava Brabcová – vedoucí úseku sociální prevence MÚ Mělník
tel. 315 635 318
j.brabcova@melnik.cz

Blanka Šubrtová – kurátor pro mládež MÚ Mělník
tel. 315 635 329
b.subrtova@melnik.cz

Petr Limprecht – prevence kriminality
Městská policie Mělník
tel. 315 635 185
p.limprecht@melnik.cz

nprap. Václav Tichý – preventista PČR Mělník
Bezručova 2796
tel. 974 876 111

MUDr. Šárka Bínová – dětská psychiatrie a psychoterapie
Vodárenská ul., Mělník
tel. 606 652 644

ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE PPSPJ

K-centrum Příbram

Vedoucí: Bc. Petra Belková
Program primární prevence 3P – Mgr. Kateřina Volfová
E-mail: prevence3p@gmail.com
Adresa: 3P – program primární prevence
Čs. armády
26 101 Příbram IV.

Občanské sdružení PROSTOR

Ředitel: Petr Steklý
Primární prevence
E-mail: pp@os-prostor.cz
Tel.: 774650094, 321 715 004
Adresa: Kutnohorská 17
280 02 Kolín

Centrum primární prevence o.s. SEMIRAMIS

Vedoucí centra primární prevence – Markéta Exnerová Dis

E-mail: prevence@os-semiramis.cz

Tel.: 723179409

Centrum prevence AIDS

„Hrou proti AIDS“

kontaktní osoba: Jiří Stupka

www.szu.cz

Tel.: 267081111, 267082475, 731571330

Dům světla

HIV +, AIDS

Kontaktní osoba: Martin Hornych

Tel.: 721361062

Centrum dohody

Email: Jirka.Sixta@seznam.cz

K-centrum Benešov

E-mail: SLAMOVA@ABNET.CZ

Ordinace AT

Mělník – Podolí

Tel : 315670511

Mgr. Alena Černá

Společnost ACET

přednáška: SEX, AIDS)

Tel : 607971453

přednášející: Pavel Tabián

koordinátor: Tomáš Korčák

Poradna AIDS

Okresní hygienická stanice

Pražská 391

Mělník

Tel. : 315622441

MUDr. Eva Šťovíčková

Společně k bezpečí o.s.

Holandská 3427, Kladno 272 01

Mgr. Michaela Veselá

vesela@spolecnekbezpeci.cz

Martina Hrdličková – agenturní činnost v oblasti kultury a vzdělávání

Besedy, přednášky: kriminalita, drogy, sexuální výchova

martina.hrdlickova@seznam.cz

Harmonia Universalis o.s.

Motivační programy prevence patologických jevů

Kontaktní osoba: Jan Priester

honza.harmonia@email.cz

Člověk v tísni

Sokolská 1869, Praha 2

tel. 226 200 400

UŽITEČNÉ WEBOVÉ STRÁNKY

- www.adiktologie.cz
- www.atlinka.cz
- www.bkb.cz
- www.dds.winet.cz
- www.detskaprava.cz
- www.donalinka.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.modralinka.cz
- www.nasedite.cz
- www.plbohnice.cz/nespor
- www.podaneruce.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.prestantekourit.cz
- www.sikana.cz
- www.spondea.cz